

ชื่อผลงาน “อัตลักษณ์สมุนไพรชุมชนบ่อสวก สู่การท่องเที่ยว เชิงสุขภาพที่ยั่งยืน”

จัดทำโดย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน

ความสำคัญของปัญหา/ที่มา

พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดภูเขา พื้นที่บางส่วนเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงเหมาะแก่การเพาะปลูกมีพื้นที่ป่าไม้นานาชนิดที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะเป็นป่าชุมชนซึ่งชาวบ้านจะช่วยกันอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าทำให้พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์พืชพันธุ์มีความหลากหลายทั้งพืชอาหาร และ พืชสมุนไพรที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของชาวบ้านบ่อสวกและก่อให้เกิดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้สมุนไพรรักษาโรค

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ่อสวกยังขาดองค์ความรู้และแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น การปลูกสมุนไพรในรูปแบบผสมผสานร่วมกับการปลูกไม้ยืนต้นรวมทั้งยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรเนื่องจากขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งเพื่อให้มีผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างต่อเนื่องและไม่กระทบต่อระบบนิเวศของพื้นที่

ทำให้ตำบลบ่อสวกได้รับการคัดเลือกจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) ให้เป็นพื้นที่ต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและสมุนไพรพื้นบ้าน และมีการจัดระบบบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและสมุนไพรพื้นบ้านที่ได้มาตรฐานทุกด้าน

เป้าหมายการดำเนินงาน

กลุ่มเกษตรกรตำบลบ่อสวก มีเป้าหมายการพัฒนากลุ่มเพื่อรวบรวมสมุนไพรที่อยู่ในชุมชน
เพาะขยายและนำไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้มีวัตถุดิบสมุนไพรเพียงพอต่อการพัฒนา
ต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร และงานบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยมีสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
จังหวัดน่าน (ส.ป.ก.น่าน) และ รพ.สต.บ่อสวก สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และองค์ความรู้ต่างๆ
เกี่ยวกับสมุนไพร และจัดตั้งแปลงต้นแบบปลูกสมุนไพรในแปลง นางอิทธิพรณ ประสมทรัพย์
โคกหนองนาบวกหม้อช้าง บ้านบ่อสวก ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ขั้นตอนการดำเนินงาน/การมีส่วนร่วม/การบูรณาการ

1 ศึกษานโยบายของรัฐบาลและองค์กรให้เข้าใจ

*ส.ป.ก.น่าน

2 ประชาสัมพันธ์โครงการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการ

*ส.ป.กน่าน/เกษตรกร

3 จัดเวทีชุมชนเพื่อ วิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพ ความต้องการ จุดแข็ง จุดอ่อน ของพื้นที่ กำหนดแผนการดำเนินงานร่วมกับเกษตรกร

*เกษตรกร/ผู้นำท้องถิ่น
*ส.ป.ก.น่าน

4 พัฒนางค์ความรู้ตามแผนงานที่กำหนด

*เกษตรกร/ผู้นำท้องถิ่น

*ส.ป.ก.น่าน

*องค์การบริหารงานตำบลบ่อสวก

*เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมและพัฒนา

สมุนไพรตำบลดบ่อสวก

*สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ/กลุ่มงานแผนแพทย์แผนไทย/โรงพยาบาลน่าน

*สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองน่าน/สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองน่าน/สำนักงาน

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดน่าน

*มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน/มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจังหวัด
เชียงราย

5 สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามความเหมาะสม

*ส.ป.ก.น่าน/เกษตรกร

6 ติดตามประเมินผล

*ส.ป.ก.น่าน/เกษตรกร

7 ถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาขั้นต่อไป

*ส.ป.ก.น่าน/เกษตรกร

ผลผลิต

- *เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้ด้วยระบบอินทรีย์
- *มีพื้นที่ผลิตพืชด้วยระบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
- *เกษตรกรมีช่องทางการสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์

- *มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและสมุนไพรที่มีศักยภาพสูงและดึงดูดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย (Magnet) ได้แก่ เวชศาสตร์ชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ สปา การแพทย์ทางเลือก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการดูแลสุขภาพ เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน
- *ชุมชนมีอาชีพที่มั่นคงประชาชนกลับมาประกอบอาชีพเกษตรที่บ้านเกิดไม่กระจายแรงงานและแสวงหางานสู่สังคมในเมือง มีรายได้ที่มั่นคง และต่อเนื่อง

ผลกระทบ

- *ภาคีเครือข่ายภาคชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ร่วมกันขับเคลื่อนส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยและสามารถแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน
- *ส.ป.ก.น่าน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพรตำบลบ่อสวก มีส่วนร่วมการติดตามความก้าวหน้าและบริหารจัดการ

ความมั่นคง

1. เกษตรกรมีความรู้ด้านการผลิตพืชเกษตรอทรีย์ มีความรู้เรื่องการผลิตปุ๋ยเพื่อใช้ทดแทนสารเคมี และการผลิตสารเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผลผลิต
2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น
3. เกษตรกรมีความรักและหวงแหนพื้นที่เกษตรกรรม ส่งต่อความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรและที่ดินส.ป.ก.สู่บุตรหลานในอนาคต
4. ลดปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง PM 2.5 ได้เนื่องจากไม่มีการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น

ช่องทางการติดต่อ

บ่อสวกเฮิร์บ

065-4838905

Mn_nammon_namo

